

Buenos Aires reinterpreta la sala alternativa

Cristina Cervià

Un dels aspectes més destacables del panorama teatral de Buenos Aires fa referència a les sales alternatives, on es programen infinitat de projectes teatrals en espais aparentment impossibles.

Aquestes sales o llocs d'exhibició poden esdevenir en un sol cap de setmana receptacle de fins a cinc propostes diferents, alguna de les quals pot arribar a exhibir-se fàcilment durant més de dos anys. Atenció! Hi ha obres que fa sis temporades que són a la cartellera i, atenció actors catalans, sense cap substitució!

Es tracta de representacions que, a més, molt probablement han estat gestades en el mateix espai d'exhibició, cosa que fa que la integració espai escènic-acció dramàtica sigui in-

dissoluble des de l'inici del procés dels assajos.

Aquestes circumstàncies donen com a resultat una ocupació de l'espai escènic on el concepte escenografia s'esvaeix. Aquesta és la sensació que tens, per exemple, quan assisteixes a la representació que es fa a l'Sportivo Teatral del darrer muntatge de R. Bartís, *De mal en peor*, i que arriba al clímax a Timbre 4, on es representa el muntatge de C. Tolcachir *La omisión de la familia Coleman*.

Els elements que formen part de la sala incideixen definitivament en la dramaturgia. Així, l'escena on els habitants de la casa de *De mal en peor* espion per la finestra entelada els enemics que arriben deriva del fet que a l'aula on assaja el senyor Bartís

hi ha una finestra que dona al pati, on per cert, ell cuida amb fruïció les seves plantes. Si no existís aquesta finestra, aquesta escena seria?

L'escala que baixa l'àvia de la família Coleman i que crea la sensació de casa unifamiliar és l'escala que puja en Tolcachir per anar a casa seva. A Timbre 4 aquesta sensació d'intrusió s'aguditza des de molt abans que entris a la sala; per accedir-hi has de tocar el timbre d'una propietat horitzontal, és a dir d'una planta baixa dividida en diferents habitatges. La que és la casa-estudi-teatre és al final del passadís, per això t'insisteixen, tant a l'arribada com a la sortida, que facis silenci pel passadís, per no molestar els veïns. No volen que els passi com al Portón de Sánchez, que va haver d'interrompre les representacions per les queixes d'una veïna.

Aquests teatres gaudeixen d'altres característiques comunes, una de les més lloables és la de la proximitat de l'espectador (que ens evoca els enyorats Teatre Malic o Lliure de Gràcia), que ajuda a aquesta sensació d'intrusisme que tens com espectador. A

Timbre 4 et pot tocar seure «al lado de la màquina de coser», un dels llocs clau d'un dels personatges, que, per tant, compartirà durant més de dues hores amb un espectador.

I en el cas que trobis una escenografia ocupant l'espai escènic, tampoc te'n refiïs, pot tractar-se de la picada d'ullet que s'atreveix a fer Daniel Veronese quan, amb tota impunitat, en el seu muntatge *Espía a una mujer que se mata*, brillant adaptació de *l'Oncle Vània*, utilitza la mateixa escenografia del seu muntatge anterior, *Mujeres soñaron caballos*. Talment com si algú hagués abandonat l'escenografia en aquell espai, o com si l'hagués trobat per atzar i sense més preocupació és dedicués a un reciclatge integral. Uns altres personatges, unes altres situacions, però exactament el mateix espai escènic. I per què no?

De fet, els mateixos noms dels espais no ens enganyen: La Carbonera, El Excéntrico de la 18, Espacio Callejón, El Piccolino, La Manufactura Papelera, La Sodería, Puerta Roja..., que s'afegeixen als anomenats ante-

riorment. I no enganyen, són o eren el que s'anomenen, això sí, amb algun Camarín de la Musas més poètic i, fins i tot, un Bekcett Teatro. I així fins a més d'un centenar de sales on regularment i insospitadament s'exhibeix part del millor teatre del moment.

Cristina Cervià
és actriu i directora d'escena.